

Iz dnevnika nekega starega učitelja.

8. marca. Večkrat premišlujem, kako bi šolo bolj povzdignil, to je, zboljšal. Skusil sem, da se šola naj bolje opomore, ako učitelj varuje, da se ne vrine vanjo kaka napaka. Naj večja napaka v šoli pa je, če se tako podučuje, da se obdeluje le um, ne pa tudi serce.

9. marca. Kedar se pripravljam za šolske berila, so mi vedno pred očmi besede slavnega škofa Slomšeka, ki sem jih bral v Drobtnicah l. 1861., in so take le: „Ima li orglar še tako dobre orgle, ako dobro orglati ne zná, mu bojo slabo pele; so li pa orgle srednje, bojo dobro žvižgale, če le dobremu organistu v roke pridejo. Ravno tako se godi s šolskimi knjigami“. — „Šolski učitelj ne sme misliti, da je svojo dolžnost doveršil, ako je svoje učence gladko brati in čedno pisati naučil; kaj pomaga glava prebrisana, serce pa hudobno in robasto! Ne tožuje li naših šol žalostna vsakdanja skušnja, da več ko je šol, več je hudobnežev, ljudi brez vere in brez Boga, brez prave ljubezni in brez vsake vesti! Jeli so šole tega krive? Ne daj Bog! Kriva je slaba, neumna učba otrok. Ako otroci v šoli sedijo s truplom, z duhom so pa domá, na duši in telesu ubožajo. Šole, v kateri učitelj ves zaspan in počasen šljuta, po cele dni zapravi, in otrok brez nauka v klopi sedi, bilo bi veliko bolje, da bi je ne bilo. Take šole so morivke živega duha mladini. Ako se v šoli čita, pa ne pobara, ali deca umejo, kar berejo, se pravi prazno slamo mlatiti. Nauk se mora vsejati, pa tudi podorati in povleči s premišljevanjem in obračanjem nauka na vsakdanje zadeve“. — „Skerbi, da bo tvoja šola za življenje, ne pa za šolsko klop; prizadevaj si svoje šolce za Boga, za vse pošteno in blago oživiti, ne pa jim zadušiti dobrih nagonov. Branje in pisanje je le lupina; jedro pa, keršanska omika in zlahtno serce.

Šolska letina.

Letno sporočilo glavne šole v Černomlji je prineslo primeren spis: »Zemljopisje v ljudskih šolah« (J. Gros), šolske naznanila in pregled, kateri kaže vkup 602 šolske mladosti, ktera se je učila tudi sadjoreje, sviloreje in čbelarstvo, deklice pa so se učile tudi plesti, šivati itd. Pisava je pravilna. — »Klassifikazion« c. k. glavne šole v Idriji kaže v

4 razredih 311 dečkov in 170 deklic, v dekliški obertnjiški šoli 121 učenk v muzični šoli 16, v risarski šoli 42, v nedeljski šoli pa 55 dečkov in 97 deklic, učiteljskih pripravnikov pa 5, vkup 817, katero število pa ne more biti pravo, ker so nekateri učenci in učenke (post. v obertnjiški, v muzični in v risarski šoli) menda po dvakrat šteti. Imena učencev in učenk in krajev so, se vé da, po stari navadi po nemški pa se celó z bohoričico pisane, kar je v sedanjem času že res prava starina za muzejo. — »Klassifikation« glavne šole v Kočevskem mestu ima v štirih razredih 279, v nedeljski šoli pa 188, vkup 467 učencev in učenk, katerih imena so sim ter tje po slovenski, večidel pa po nemški pisane. Menda se šolski gospodje bojé vsako ime pravilno pisati. — Letno sporočilo c. k. glavne šole v Postojni ima na čelu izverstni spis g. Hitzingerja: »Pivka«; potem so šolske naznanila in pregled, iz kterega se vidi, da je imela ta šola vkup 444 učencev in učenk, in da se je podučevalo tudi v sadjoreji in v pletenji in šivanji. Imena učencev in učenk in krajev so popolnoma pravilno pisane.

Žveplenke.

Letos je na Kranjskem pa tudi drugod po Slovenskem toliko pogoriš, da že davno ne kaj takega. Samo na Kranjskem je to poletje že pogorelo čez 120 hiš in zraven še drugih poslopij z mnogimi zalogami. Večidel povsod se sliši, da so bili ognja krivi otroci, ki so si igrali z žveplenkami, ali reklo bi se veliko bolje: starši in sploh odrasčeni so sami krivi te grozne nesreče, ker otrokom ne skrijejo žveplenk in jih puscajo same brez varha. Tudi na to naj učitelji svojo skerb obračajo. Velikokrat je prilika v šoli in zunaj šole, da se otrokom in odrasčenim živo kaže nevarnost, ki izvira iz vnemarnosti. Večji mladosti naj se naročuje, da naj bo sama skerbna in da naj pazi na manjše otroke, ker starši pri tolikem delu na polji in domá ne morejo na vse gledati in paziti. Žveplenke in sploh igrače z ognjem naj se otrokom v primernih povestih, svarilih i. t. d. tako strašne popisujejo, da se jih potem že od daleč bojé in ogibljejo.

Novice.

Iz Černomlja. (Konecletno šolsko spraševanje.) 27. julija je sklical rano veliki zvon šolsko mladino, namreč učence in učenke vsakdanje in učenke obertnjiške šole iz vseh kotov naše raztresene fare v stari varoš. Peljali smo jih potem iz šole lepo vverstene v farno lepo pobarvano cerkev, kjer so gospod vodja brali sv. mašo z dvema blagoslovoma; učenci in učenke pa so združeni (okoli 600) vbrano pri sv. maši peli: »Tantum ergo«, »Pred Bogom«, »Sv. Jakob«, »Sv. Ana«, in »Genitori«. Po dokončani službi božji se je verstil